

HIT- ÉS ERKÖLCSTAN TANTERV (5-8. ÉVFOLYAM): RÓMAI-KATOLIKUS HITTANCSOPORTOK RÉSZÉRE

BEVEZETÉS

I. A HITOKTATÁS RENDSZERESEN VISSZATÉRŐ FELADATAI

A tanulók életkorának megfelelő motiváltságú készítés a napi imára, illetve Szentírás olvasásra, a vasárnapi szentmisén való részvételre, a mindennapi szeretetre, önfegyelemre, önnevelésre, a becsületes munkára és kötelességteljesítésre. A tanulóktól meg kell követelni a mindennapi életben az alapvető becsületes emberi magatartást, amit a keresztény magatartás is feltételez. Tanítványainknak többet kívánunk adni, ezért többet is követelünk tőlük. A kereszténység áldozatvállalást, kereszthordozást kíván. A hitoktatás ezért nem elégedhet meg a hitismeretek közlésével. Célja nem lehet csupán a hitismeretek átadása. Tanítványainknak nem csupán a keresztény műveltség elemeit akarjuk átadni. A hittanórák keretein belül alkalmat kell adni a fiataloknak arra, hogy hitükkel, a mindennapi keresztény életükkel kapcsolatos kérdéseiket feltehessék, azokra megfelelő választ kapjanak, még akkor is, ha azok nem kapcsolódnak közvetlenül a tárgyalt tananyaghoz. A tanmenet összeállításánál figyelembe kell venni, hogy az egyházi év jelentősebb ünnepeit a korosztálynak megfelelően dolgozzuk fel. A liturgiába való hatékonyabb bekapcsolódást segíti elő, hogy tanulóink a Hozsanna vagy az Éneklő Egyház imakönyvet rendszeresen használják. A leggyakoribb népénekeket - az egyházi évnek megfelelően - tanítjuk. Ezek az énekek tananyag részét képezik.

II. KOGNITÍV CÉLOK

- Alapvető ismeretek átadása a Szentháromság Istenről, Isten és emberszeretet kapcsolatáról
- Jézus Krisztus életének, személyének, megváltásának megismertetése
- A tanítványi lét és élet elemeinek megismerése (imádság, bibliaolvasás, istentisztelet)
- A Szentírás tudományos szempontú megközelítése (kortörténet)
- Az egyház története, jelene és szokásrendszerei
- A katolikus élet sajátosságai
- Az élhető és egészséges család modelljei
- Keresztyén megküzdési stratégiák
- Nemzeti értékeink

III. ÉRZELMI NEVELÉS ÉS CSELEKEDTETÉS

A, Érzelmi nevelés

- A bizalom és a szeretet tapasztalati élménye
- Az adás és elfogadás érzelmi hátterének megtapasztalása
- Az elköteleződés és a felelősségvállalás élményvilága
- A Szentíráshoz való pozitív érzelmi kötődés kialakítása
- A régi korok tiszteletének élményvilága; a személyes meggyőződés felvállalásának és bátorságának megtapasztalása
- A közösségi lét érzelmi háttere
- A családhoz tartozás érzelmi háttere és tudatosítása
- A konfliktusok indulati világa
- Hazaszeretetre nevelés

B, Cselekedtetés

- Az Istennel való kapcsolat gyakorlati elemei (hétköznapi élet)
- Az adás és elfogadás keresztyén gyakorlata és következményei
- Életkorhoz és élethelyzetekhez kapcsolódó döntések meghozatalának lehetőségei és korosztályhoz alkalmazkodó karitatív tevékenység

- A Szentírás mindennapi használatának módjai
- Hagyománytisztelet; Hitvallási helyzetek felismerése
- Az Egyházhhoz való tartozás vállalása és gyakorlása
- A családi szerepek és helyzetek tudatos megélése
- Konfliktuskezelési stratégiák
- Nemzeti értékeink, ünnepeink tisztelete, az aktív állampolgárság korosztályi szintű megélése

IV. A LELKI NEVELÉS

Az ima: A hívő ember lételeme az imádság. A hitoktatás egyik legfontosabb feladata az imádságra nevelés. Az imádságos lelkület kialakítása a hit elmélyítésének alapja, ezáltal épül és fejlődik Istennel való kapcsolatuk. Nem elég csupán tanítani, hanem hitet kell ébreszteni és nevelni a tanítás által. A megfelelő légkör kialakításával kezdjük. Odafigyelünk Istenre, Jézus tanítására és válaszolunk szavainkkal és életünkkel. Így az ima nem monológ lesz, hanem igazi párbeszéd. Ez az imádságos lelkület a liturgikus nevelés alapja.

A Gimnázium református jellegéből az a nagy pozitívum adódik az iskola egész közössége hétkezdő áhítaton, s osztályonként hétzáró áhítaton vesz részt. A közös imaalkalmak nagy lehetőséget jelentenek minden diák számára, hogy imaéletük formálódjon, s mélyüljön.

Az elmélkedésre tanítás fokozatosan, az imádkozó lelkület kialakításával együtt történik. Elolvasunk egy-egy evangéliumi részletet, történetet vagy tanítást. Csendben ráfigyelünk az Úr Jézusra. Elképzelem a jelenetet... ott vagyok... - Jézusra tekintek: milyen Ő, mit mond, mit tesz... - Magamba tekintek: mit jelent ez nekem, milyen vagyok, miért vagyok ilyen, mit kell tennem, hogy hozzá hasonló legyek... Elképzelem a helyzetet, mit kellene tennem, mit tenne Jézus... Megbeszélem vele örömeimet - bánatomat, terveimet - gondjaimat... Megfontolom tennivalóimat - jó elhatározásaimat... Segítségét kérem... Így tanítjuk meg a gyerekeket saját szavaikkal imádkozni.

V. A LITURGIKUS NEVELÉS

A **szentmise** keresztény életünk csúcsa és forrása (II.V.Zs. Lit.Konst.). Hogy valóban így legyen, erre lelkileg is rá kell nevelnünk a gyermekeket. Úgy épüljenek be Krisztus titokzatos testébe, a keresztény közösség életébe, hogy hétköznapi életük is keresztény legyen. A lelki nevelés mellett ki kell építenünk a helyes gyakorlatokat is: keresztvetés, imádságos kéztartás, térdhajtás az Oltáriszentség előtt.. Legyen igényük a vasárnap megszentelése, a liturgikus közösségbe való bekapcsolódás, azt ne tekintsék "kötelező" feladatnak. A tanár feladata, hogy az év tervezése során, a tanmenet készítésénél figyelembe vegye a liturgikus évet, és adott esetben a tanterv, illetve a tankönyv sorrendjétől eltérve tárgyalja a megfelelő anyagot.

Liturgikus nevelés részeként a templomlátogatás is a tanterv része. Ez azt jelenti, hogy nagyobb ünnepek alkalmával a közeli katolikus templomba a hittancsoportokkal átmegyünk, pl. a betlehemnél imádkozni, rózsafüzért mondani a Mária oltárnál vagy keresztutat járunk.

VI. AZ ÖNNEVELÉS MEGALAPOZÁSA

Nem az a jó keresztény, aki ismeri Jézus tanítását, hanem aki Jézus tanítása szerint él, aki erre törekszik. Nem elég tudni, mi a jó, mi a rossz, hanem a jót meg is kell tenni, a rosszat pedig el kell kerülni, Jézus tanítását életre kell váltani. Ennek útja az egyre tudatosabb önnevelés.

V. A HITANÓRÁKON FEJLESZTENDŐ KOMPETENCIÁK:

Szociális és állampolgári kompetencia:

A társadalmi érzékenység fejlesztése

Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

A nyitottság és társadalmi érzékenység képességének fejlesztése

A felelősségérzet és társas aktivitás készségének fejlesztése

Az önkifejezés és a másokra való odafigyelés képességének fejlesztése

Az etikai érzék fejlesztése

Az empátia fejlesztése

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

Önkéntesség

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség:

Testi, lelki egészség

Az esztétikai érzék fejlesztése

A harmóniaérzék fejlesztése

A nyitottság és az önfejlesztés képességének fejlesztése

A másoknak való örömszerzés képességének fejlesztése

A kommunikáció képességének fejlesztése

A harmóniára való készség fejlesztése

Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia:

Önállóságra nevelés

A szervezőképesség, a döntésképesség fejlesztése

Anyanyelvi kommunikáció:

A beszédkészség fejlesztése

A szóbeli szövegek megértése és értelmezése képességének, illetve alkotásának fejlesztése

A másolási és a szövegértési képesség fejlesztése

Az olvasási, az értő olvasási készség fejlesztése

Hatékony, önálló tanulás:

A tanulás tanítása

A kapcsolatba hozás képességének fejlesztése

A megkülönböztetés képességének fejlesztése

A reflektálás képességének fejlesztése
A memória képességének fejlesztése
A lényegkiemelés képességének fejlesztése
A koncentráció és elmélyülés képességének fejlesztése
Az oksági gondolkodás képességének fejlesztése
A kritikus gondolkodás képességének fejlesztése
A rendszerszemlélet képességének fejlesztése

Digitális kompetencia:

Képi információ létrehozása

VII. MÓDSZERTAN

- Tanári előadás, előre megadott vázlatok segítségével (pl. alapfogalmak),
- kreatív kiscsoportos feladatok (pl. plakát készítés)
- szituációs játékok az egyes témakörök kapcsán
- filmelemzés, filmrészletek
- páros és kiscsoportos szituációelemzés, cselekvési modellek kidolgozása
- megbeszélés, problémafelvetések
- vita különböző formái
- témához kapcsolódóan a tanuló önálló kutatásának segítése és annak a bemutatása (pl. kiselőadás, prezentáció)
- projektmunka szervezése és lebonyolítása (pl. az összefoglaló, számon kérő egység részeként)

VIII. A TANULÓK MUNKÁJÁNAK SEGÍTÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE

Az oktató-nevelő munkának igen fontos feladata tanítványaink munkájának folyamatos, rendszeres ellenőrzése és értékelése. Ez többféle módon is történhet: rendszeres szóbeli feleltetéssel, kikérdezéssel, időnkénti felmérő dolgozatok íratásával, máskor tesztlapok kitöltésével, stb. A tanár és a gyermek szempontjából egyformán

nélkülözhetetlen, mert ez segíti a reális önismeretet, a helyes önellenőrzés és önértékelés kialakulását.

Alapelvek:

Folyamatosan megfigyeljük, hogyan vesznek részt a tanulók a tanítás-tanulási folyamatban, milyen a figyelmük, az érdeklődésük és az aktivitásuk. Ellenőrizzük, hogy megértették-e az anyagot, hogyan vesznek részt a közösségi munkában, hogyan készítik el a házi feladatukat.

A feladatok szóbeli ellenőrzése beszélgetéssel - összefüggő feleletek - vagy írásbeli beszámolókkal történhet. Az ellenőrzésnek ezen megoldásait folyamatosan alkalmazzuk.

Az osztályozás a pedagógiai gyakorlat megszokott összetevője, mely a pedagógustól lelkiismeretes mérlegelést kíván. A hittanár komoly probléma elé kerül az értékelésnél. A tanulók tudását viszonylag könnyű értékelni, a tantárgyi tudás osztályozása objektív. A hittanárnak fontos a diákok lelki előrehaladására is odafigyelnie, s mindenkit az adott szintről tovább segíteni, de a tanulók lelki előrehaladása azonban semmiként sem osztályozható.

5. ÉVFOLYAM

A BIBLIAISMERET ALAPJAI: ÓSZÖVETSÉG II.

I. Cél és feladatrendszer

a) **Oktatási cél:** A gyerek 4. osztályos ószövetségi bevezetés után mélyítse el az ószövetségi történetek mondanivalóját, ismerjen meg újabb tanításokat, s ismerje fel bennük Istennek nekünk szóló üzenetét, valamint a belőlük sugárzó végtelen isteni szeretetet.

Az ószövetségi elbeszélések alapján szeretnénk megéreztetni a gyermekkel Isten végtelen, ajándékozó szeretetét, amelynek csúcsaként megszületett Fiát adta értünk, hogy "mindaz, aki hisz benne, meg ne haljon, hanem örökké éljen".

Törekednünk kell arra is, hogy a tanuló észrevegye az ószövetségi elbeszélések Újszövetségre mutató jellegét. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy ebben az életkori szakaszban a gyermek még nem rendelkezik történelmi ismeretekkel, nem képes történelmi távlatban gondolkodni. A történetek bizonyos időrendiségben következnek egymás után, így ezek lesznek azok a mozaikszemek, amelyekből később - a 7. osztályban -, összerakhatjuk Isten üdvözítő tervének történelmi képét.

b) **Nevelési cél:** Tanuljuk meg felismerni a Szentírásban Isten nekünk szóló üzenetét.

Alapcélkitűzés, hogy megragadjuk a gyermek bizalommal teli érdeklődését és azt Isten szeretetére irányítsuk. Az elsőáldozás utáni és bérmálkozás előtti időben ezzel mélyítjük el Istennel való szeretetkapcsolatát. Tudatosítanunk kell benne, hogy miként a bibliai ember élete, az ő élete is Isten kezében van. Segítsük őt abban, hogy mindennapi életében bizalommal hagyatkozzék a Mennyei Atya gondviselő jóságára. Alakítsuk ki benne a készséget, hogy figyeljen a népét féltő szeretettel vezető és a minden problémára válaszoló Úr szavára.

A tanterv 37 tanítási hétre, heti 1 órára, évi 36 órára készült.

II. Ismeretek, fejlesztési területek

<i>Témakör neve</i>	<i>Javasolt óraszám</i>
<i>1. Isten szól hozzánk</i>	<i>12</i>
<i>2. A legfontosabb ószövetségi próféták és prófétai iratok megismerése és értelmezése</i>	<i>12</i>
<i>3. A legfontosabb ószövetségi tanító jellegű elbeszélések megismerése, értelmezése</i>	<i>12</i>
<i>Összes óraszám:</i>	<i>36</i>

1. témakör: Isten szól hozzánk

Javasolt óraszám: 12

A teremtésben Isten életet ajándékoz nekünk

Törés Isten és az ember között

Megkezdődik egy közös út: Mi az Isten terve énvelem? (Ábrahám története)

Mózes küldetése (a csipkebokor)

Számíthat-e rád az Isten? (A szövetségkötés)

Isten vezetése alatt élni

A bűnbánat ereje

A bölcsesség útján

2. témakör: A legfontosabb ószövetségi próféták és prófétai iratok megismerése és értelmezése

Javasolt óraszám: 12

Illés próféta

Elizeus próféta

Izaiás próféta

Jeremiás próféta

Ezekiel próféta

Dániel próféta

3. témakör: A legfontosabb ószövetségi tanító jellegű elbeszélések megismerése, értelmezése

Javasolt óraszám: 12

Makkabeusok könyve

Jónás könyve

Jób könyve

Tóbiás könyve

Judit könyve

Eszter könyve

III. Módszer

Az ószövetség történetei nagy lehetőséget nyújtanak az elbeszélésre, kibontásra. A bibliai mondanivalót közel kell hozni a gyermek lelkéhez. Az elbeszélések, az órai kérdések arra irányuljanak, hogy az isteni üzenet feltáruljon előttük. Adott esetben mutassunk rá az újszövetségi vonatkozásokra (előképek), más részletek pedig alkalmat adnak annak bemutatására, hogy az emberek bűnei sem tudják megakadályozni Isten terveinek megvalósulását. (Isten egyenesen ír görbe sorainkra). Azáltal, hogy a szent író leírja Isten választott embereinek bűneit, azok még nem nyernek utólagos jóváhagyást. Azt bizonyítják, hogy Isten bűneink ellenére is szeret minket, sőt ő még a rosszból is tud jót kihozni.

Ebben a korban a gyermekeknek még nincs történelemszemléletük. Ennek ellenére javasoljuk, hogy ragaszkodjunk az események időrendi sorrendjéhez, és minden alkalommal keressük meg az időszalagon az elbeszélésnek megfelelő időpontot. Így rakjuk le azokat a mozaikszemeket - a történelem sok apró párhuzamos és egymás után történő eseményből kiragadott részleteket -, amelyek alapján később felismerhetik a történelmi összefüggéseket és ráismerhetnek Isten üdvösségtervének megvalósulására a történelem folyamán.

A tantárgy tanításához ajánlott irodalom:

Lépés(t)rend

(Ecclesia Hittankönyvek)

Isten szava

(Fülöpné Erdő Mária , SZIT)

Magyar Katolikus Katekizmus

Szentírás (teljes)	
Válaszol az Úr	(OHB - Szt.István Társulat)
Üdvösségünk története	(OHB - Szt.István Társulat)
Régtől fogva szól hozzánk az Úr saját jegyzet	(Bajtai Zsigmond)

6. ÉVFOLYAM
JÉZUS KÖZELÉBEN
(ÚJSZÖVETSÉG, LITURGIKA)

I. Cél és feladatrendszer

a) **Oktatási cél:** Újszövetségi és liturgikus alapismeretek bővítése. A tanulókat életkoruknak megfelelően bevezetjük az újszövetségi történetek értelmezésébe, a szentmise, a szentségek, a liturgikus ünnepek rendjébe, elmélyítjük bennük hitünk megünnepelt igazságainak ismeretét. Megtanítjuk az Újszövetségi Szentírás használatát.

b) **Nevelési cél:** Cselekvő bekapcsolódás az üdvösség nagy eseményeinek ünneplésébe. Az egyéni, családi és közösségi imaélet elmélyítése. Elméleti megalapozással segítjük a tanulókat, hogy figyelmesen és tevékenyen vegyenek részt az Egyház liturgikus életében, különösképp a szentmisén: imádság, éneklés, ministrálás.

A tanterv 37 tanítási hétre, heti 1 órával, 36 tanítási órára épül.

II. Ismeretek, fejlesztési területek

<i>Témakör neve</i>	<i>Javasolt óraszám</i>
1. Jézus testvérünkké lett	12
2. Jézus az Isten Báránya (a húsvéti misztérium)	12
3. A szentségek és a szentelmények liturgiája	12
<i>Összes óraszám:</i>	36

1. témakör: Jézus testvérünké lett

Javasolt óraszám: 12

Az ország, ahol Jézus élt és tanított (Judea és Galilea, a Genezáreti tó)

Az angyali üdvözlés (Lk 1,26-38.) Mária igent mond - és te?

Mária látogatása Erzsébetnél (Lk 1,39-57.)

(A Szentlélek sugallatára felismeri Máriában a Megváltó anyját)

Várakozásunk - advent (Mt 3,1-12.) (Örömteli készülődés az ajándékozásra - adventi koszorú)

Szent József a Szentcsalád óra (vö. Mt 1,18-25.)

Úton Betlehem felé, szálláskeresés (Lk 2,1-7.) te is készítsd szívedet Jézusnak!

Jézus születése (vö. Róm 8,32. — Tit 2,11.)

(Jézus Isten ajándéka. - Betlehem - időszámításunk kezdete)

Az első látogatók, a pásztorok (Lk 2,1-20.)

Jézus bemutatása a templomban (Lk 2,22-35.)

A napkeleti bölcsek látogatása (Mt 2,1-12)

A 12 éves Jézus a templomban (Lk 2,41-52) Jézus valóságos Isten és valóságos ember

Ünnepkörök (az egyházi év és a szentek ünnepei)

2. témakör: Jézus az Isten Báránya (a húsvéti misztérium)

Javasolt óraszám: 12

A főtanács határozata Jézus ellen (Jn 11,45-53.) (Jézus tudta mi vár rá)

Az utolsó vacsora előkészítése (Lk 7,-18.) (Jézus azért jött, hogy odaadja magát értünk)

A lábmosás (Jn 13,1-16.) (Jézus alázatos szeretete tisztít meg minket)

Jézus ünnepélyesen felajánlja értünk életét (Mk 14,22-25.)

(Ez az én testem... Ez az én vérem... amelyeket sokakért kiontok)

A szentmise rendelése (1Kor 11,23-26.) (Ezt tegyétek az én emlékezetemre)

Jézust ismerjük fel a szentmisében (Lk 24,13-32.) (Jézus ma is tanít minket a szentmise

ige-liturgiájában, Jézus jelenvalóvá teszi áldozatát a szentmise áldozati liturgiájában.)

Jézus az Olajfák hegyén (Lk 22,39-46.) (Atyám, legyen meg a te akaratod!)

Jézus elfogása, Jézus a főtanács előtt. (Mt 26,57-66.)

(Te vagy-e a Messiás, az Isten Fia? - Én vagyok!)

Jézus a kereszten - János és Mária (Jn 19,25-27.) (Mária a mi Anyánk is)

Jézus oldalát megnyitják (Jn 19,31-35.) (Jézus Szíve tisztelete)

Jézus feltámadt (Jn 20, 1-10 — Róm 1,4.) (Feltámadásával Isten Fiának bizonyult.)

3. témakör: A szentségek és a szentelmények liturgiája

Javasolt óraszám: 12

A szentségek (A szentségekre vonatkozó alapismeretek vö. MKK 132-139. kérdések)

A beavatás szentségei, a keresztség szentsége, az istengyermeki élet kezdete

A beavatás szentségei, az Eukarisztia, részesedés Jézus Krisztus áldozatában

A beavatás szentségei, a bérnálás, a krisztusi élet teljessége

A gyógyulás szentségei, a bűnbocsánat szentsége

A gyógyulás szentségei, a betegek kenete

A közösség szolgálatának szentségei, az egyházi rend

A közösség szolgálatának szentségei, a házasság

A szentelmények: litánia, rózsafűzér, keresztút...

Búcsú a földi élettől, a temetés

III. Módszer

A tanítási folyamatban szerepet kell kapnia az evangéliumi részek megbeszélésének és a vonatkozó katekizmus kérdések megtanulásának. Ne felejtjük el, hogy csak akkor lesz hatékony hitoktatói munkánk, ha a tanulók lelkiülete is folyamatosan fejlődik! A liturgiát nem "szépen kell csinálni", hanem át kell élni. A tanár nagyon diszkréten, de folyamatosan figyeljen tanítványai lelkiéletére, a napi imádságra, a gyakori szentáldozásra és a rendszeres szentgyónásra. Vegye észre, ha tanítványai közül valaki válságba kerül, és tapintatosan legyen segítségére.

Ebben az évben különösképpen időszerű, hogy a liturgia tanítása kapcsolódjon az egyházi évhez, amennyiben ez egyáltalán megvalósítható. (Az iskolai szünetre eső ünnepeket vagy előkészületben, vagy visszaemlékezve tárgyaljuk.) Célszerű, ha az adott év (A,B,C) évnek megfelelő aktuális szentírási részekhez kapcsoljuk egy-egy lecke mondanivalóját. Ezzel a módszerrel arra irányítjuk figyelmüket, hogy a liturgia egyben hitoktatás, hitre nevelés is, csak a témák sorrendje - az ünnep tartalma - nem a hittan, hanem a liturgikus évet követi. Ebben az évfolyamban a gyerekek már nehezebb

dallamokat is el tudnak énekelni. Fontos, hogy a hittanórákon rendszeresen gyakoroljuk a liturgikus időnek megfelelő énekeket.

A tantárgy tanításához ajánlott irodalom:

Lépés(t)rend	(Ecclesia Hittankönyvek)
Idő(t)rend	(Ecclesia Hittankönyvek)
A mennyei Atya gyermekei	(Fülöpné Erdő Mária , SZIT)
Magyar Katolikus Katekizmus	
Újszövetségi Szentírás	
saját jegyzet	

IV. Követelmények

A tanév során a tanuló ismerje meg Jézus életének főbb eseményeit, és legfontosabb tanításait. Ismerje meg az egyházi év legfontosabb ünnepeit, értse meg az adott ünnep jelentőségét, annak liturgiáját! Ismerje saját lelkipásztorát, plébániatemplomát. Ismerje a leggyakrabban használatos liturgikus tárgyakat, jelképeket. A templom az Isten háza. Ismerje a templomi viselkedés szabályait. Tudja mikor, milyen módon fejezzük ki tiszteletünket a templomban. (térhajtás, keresztvetés, főhajtás...) Ismerje és értse meg a szentségek lényegét. Tudja, melyik szentséget mikor, milyen körülmények között szolgáltatják ki. Ki lehet annak felvevője s ki a kiszolgáltatója. Ismerje a legismertebb szentelményeket.

7. ÉVFOLYAM

EGYHÁZUNK A TÖRTÉNELEMBEN

I. Cél és feladatrendszer

a) **Oktatási cél:** Az Egyházban továbbélő Krisztust mutatjuk be az Egyház életéből vett képek által. Segítjük a tanulót abban, hogy sokrétű és korszerű ismereteket szerezhessen az Egyház alapításáról, lényegéről (isten és emberi sajátosságairól), életéről, szervezeteiről és céljáról. (Tehát nem egyháztörténelmet tanítunk, hanem az egyházfogalmat mutatjuk be a történelemből vett képek által.)

b) **Nevelési cél:** Szeresse, vállalja Egyházát, érezzen együtt Egyházával (*sentire cum Ecclesia*), vállaljon felelősséget Egyházáért. Felébresztjük a tanulóban az egyházi közösséghez tartozás vágyát, felébresztjük felelősségérzetét is, amely később elvezetheti őt ahhoz a döntéshez, amelyben az Egyház tudatos elfogadjává és az egyházi közösség tevékeny tagjává válik.

A tanterv 37 tanítási hétre, heti 1 órával, 36 tanítási órára épül.

II. Ismeretek, fejlesztési területek

<i>Témakör neve</i>	<i>Javasolt óraszám</i>
<i>1. Az Egyház életének indulása</i>	<i>11</i>
<i>2. Az Egyház terjedése és annak problémái</i>	<i>10</i>
<i>3. Magyar szentek és boldogok</i>	<i>10</i>
<i>4. Az Egyház ma is él</i>	<i>5</i>
<i>Összes óraszám:</i>	<i>36</i>

1. témakör: Az Egyház életének indulása

Javasolt óraszám: 11

A jeruzsálemi egyház élete (ApCsel 2,1-47.)

Az Egyház Istentől való (ApCsel 5,34-42.) (Őskeresztények tanúságtétele)

A hierarchia kiépülése (ApCsel 6,1-7. - 14,22-23. — 1Tim 5,15-25. — 2Tim 1,6.)

(Diakonusok, presbiterek rendelése)

A kereszténység elterjedése (ApCsel 11,19-26. 13,1-3. 16,1-10. 18,1-2. Róm 3,21-31.)

(Szent Pál útjai - Isten nem csak a zsidóké)

A keresztények vére mag (Isten magvetése)

(A keresztényüldözések a Római Birodalomban)

Az Oltáriszentség vértanúja (Szent Tarziciusz - az Eukarisztiában való hit bizonyága)

2. témakör: Az Egyház terjedése és annak problémái

Javasolt óraszám: 10

Konstantini fordulat (Megszűnik a keresztények üldözése)

(Milánói rendelet — az Egyház és a hatalom viszonya - Szent Ambrus)

Az első szerzetesek és remeték (Szent Antal, Pachómiusz, Szent Benedek)

(Szent Benedek "fiai" nevelték az új Európát)

Az egyházatyák szerepe (Az apostoli tanítás áthagyományozása)

A szerzetesrend alapítók szerepe az Egyház megújulásában: Szent Ferenc, Szent Domonkos, Loyolai Szent Ignác, Don Bosco

3. témakör: Magyar szentek és boldogok

Javasolt óraszám: 10

A magyar nép kereszténnyé lesz (Megtérés és a pogány lázadások)

Géza fejedelem- Szent István király

Árpád-házi szentek és boldogok: Boldog Gizella, Szent Imre, Szent Erzsébet, Szent Margit, Szent László

4. témakör: Az Egyház ma is él

Javasolt óraszám: 5

Ma is érdemes élni és meghalni Krisztusért

(Goretti Mária, Kolbe atya, vértanúk a mai világban)

Akikre ma is felnézhetünk

(XII. Pius, XXIII. János, VI. Pál, I. János Pál, II. János Pál)

Szent édesanyák és nők: Beretta Molla, Chiara Corbella, Teréz anya

Szent édesapa: Boldog Batthyány-Statmann László

Szent fiatal: Pier Giorgio Frassati

III. Módszer

Ismételten hangsúlyozzuk, hogy ebben az évfolyamban nem egyháztörténelmet tanítunk, hanem az egyházfogalmat és az Egyház szeretetét kell megalapoznunk. Ebben a korban bátran meríthetünk a szentek életéből példákat és tanulságokat. Az ő példájukon is be lehet mutatni, hogy Jézus tanítását mindig lehetett követni, természetesen sokszor nem csekély áldozatok, akár a vértanúság árán. Azt szeretjük meg, akiért mi is tudunk áldozatot vállalni, ezért fontos, hogy a szentek példái a mai gyerekeket is készítsék arra, hogy hitünkért, egyházunkért készségesen vállaljanak áldozatot, és így életükkel legyenek Krisztus tanúi a mai világban.

A tantárgy tanításához ajánlott irodalom:

Idő(t)rend	(Ecclesia Hittankönyvek)
Krisztus tanúi a történelemben	(Bajtai Zsigmond)
Magyar Katolikus Katekizmus	
Újszövetségi Szentírás	
Szentek élete	(többféle kiadás is van)
saját jegyzet	

IV. Követelmények

A tanuló az év során - történelmi példák felhasználásával - alapozza meg biblikus egyházfogalmát. Tudja megfogalmazni s elmondani mindazt, amit az Egyházzal tudni illik az általános műveltség szintjén. Ismerje alapítóját, az első keresztények életét.

Ismerje egyházunk mai vezetőit: a pápát, az ország prímását, egyházmegyéje püspökét, plébánosát név szerint is ismerje. Legyen fogalma egyházunk szervezetéről, plébániák, esperesi kerületek, egyházmegyék, érsekségek. Ismerjen mai magyar egyházi intézményeket. Tudjon felsorolni hazánkban működő szerzetesrendeket (és azok központját). Legyen tisztában a szerzetesrendek szerepével az Egyházban.

Ismerje meg néhány vértanú életét, tudja őket elhelyezni a megfelelő korban. Ismerje Szent István király ország- és egyházépítő tevékenységét. Az Árpád-házi szentek (Szent

László, Szent Erzsébet, Szent Margit) életét ismerje. Tudjon különbséget tenni a katolikus és a protestáns egyházak között.

8. ÉVFOLYAM

BIBLIKUS ERKÖLCSTAN

I. Cél és feladatrendszer

a) **Oktatási cél:** Ismerje meg a tanuló az alapvető keresztény erkölcsi fogalmakat, a krisztusi élet törvényeit. Megtanítjuk őket, hogyan kell értelmezniük az Úr Jézus példabeszédeit és csodáit, hogy minként váltsák életre Jézus tanítását. A keresztény élethívatus: meghívás Jézus Krisztus követésére. Az ember küldetése a világban és az Egyházban (házasság - család, papság - szerzetesség). Alapvető erkölcsi fogalmak: törvény, lelkiismeret, felelősség, bűn, önismeret, önnevelés. Az igazi boldogság feltétele a keresztény igényesség Jézus követésében, Isten és az Egyház parancsainak megtartásában. (Főparancs, tízparancs, az Egyház ötparancsa. - Áldozatvállalás, a szenvedés és a kereszt értelme. - A nyolc boldogság, jócselekedetek erények. - Fiúk és lányok helyes kapcsolata, a keresztény családmódel, az önzetlenség, az anyagiasság és az élethajhászás veszélyei.) Kialakuló hívő világnézetükben válják tudatossá, hogy az Egyház tanításában hűségesen őrzi és adja tovább az apostolok tanítását, a Jézustól kapott kinyilatkoztatást.

b) **Nevelési cél:** Élete legyen személyes válasz Isten üdvözítő szeretetére. - Legyen meggyőződése, hogy minden igazi öröme és boldogságnak alapja Isten törvényeinek megtartása, az Isten által számára kijelölt élethívatus elfogadása. Tudatosan vállalja a keresztény élet áldozatait, hogy élete végéig Krisztus követője maradjon az Egyház közösségében. Készüljön fel a keresztény családi életre és a társadalom életében való részvételre.

A tanterv 37 tanítási hétre, heti 1 órával, 36 tanítási órára épül.

II. Ismeretek, fejlesztési területek

<i>Témakör neve</i>	<i>Javasolt óraszám</i>
1. Az ember méltósága, szabadsága, hivatása	6
2. Az isteni üdvözítés: a törvény és a kegyelem	6
3. Szeresd az Istent (A Tízparancsolat)	12
4. Szeresd embertársadat (A Tízparancsolat)	12
<i>Összes óraszám:</i>	36

1. témakör: Az ember méltósága, szabadsága, hivatása

Javasolt óraszám: 6

Az Ember Isten képmása (Az emberi méltóság.)

Hivatásunk a boldogságra (Mindenki boldogan szeretne élni.)

Bünbeesés, az eredeti bűn és az áteredő bűn - az ember megváltóra szorul

Irgalmasság és a bűn (A bűn meghatározása, sokfélesége, a bűnök súlya)

Szabadság és felelősség (Választás jó és a rossz között)

Az emberi cselekedetek erkölcsisége (Jó és rossz cselekedetek)

A lelkiismeret (fajtái, nevelése - a lelkiismereti alapon történő választás)

2. témakör: Szeresd az Istent (A Tízparancsolat)

Javasolt óraszám: 6

Uradat Istenedet imádd, és csak neki szolgálj! (mikor szolgálunk Istennek?)

Isteni erények: -hit, remény, szeretet. Hiszek Istenben, Hiszek Jézus Krisztusban!

Rajtam kívül ne legyenek más isteneid! (babona - bálványimádás - jóslás - mágia)

Beszélőviszony az Istennel (Az ima - áldozat - ígéret - fogadalmak)

Miért hiszek Istenben? (Akik nem hisznek Istenben: vallástalanság, ateizmus, scientológia...)

Az Úr neve szent ("Isten nevében", a keresztény név, az eskü)

Isten nevét hiába ne vedd! (az Úr nevének hamis használata, káromkodás, átkozódás, hamis eskü)

Az Úr napját szenteld meg! (A szombat napja - a feltámadás napja - a vasárnap megszentelése)

Fegyelmezetten élek (önnivelés, önmehtagadás, böjt - bűnbánati napok: péntek, nagyböjt...)

3. témakör: Szeresd embertársadat (A Tízparancsolat)

Javasolt óraszám: 12

Minden ember felebarátunk (testvér, rokon, barát, iskola- munkatárs, felebarát)

Férfinak és nőnek teremtette... (A tisztaság hivatása - a tisztaság különböző életformái - a tisztaság elleni vétkek -lányok fiúk kapcsolata)

A házastársi szeretet (felbonthatatlanság - hűség - gyermekáldás - a házasság méltósága)

A család Isten tervében (A családtagok kötelességei, a szeretet helyes sorrendje, otthoni munka...)

Ne ölj! Az emberi élet tisztelete (testi és lelki egészségünk védelme - közlekedési szabályok - mértékletesség - káros szenvedélyek - botránkoztatás - abortusz - eutanázia - öngyilkosság)

Élet az igazságban: Ne hazudj, mások becsületében kárt ne tégy!

(igazság és igazságosság)

A személyek méltóságának a tisztelete (becsület, alázatosság, a béke megőrzése, a megholtak tisztelete)

A személyek és tulajdonuk tisztelete (Mások javainak megbecsülése - társadalmi igazságosság - a teremtés teljességének tisztelete)

Dolgozz becsületesen! (részvétel a közterhekben: adó, társadalmi munka...)

Ajándékozó szeretet (alamizna, karitás, egymásra figyelés, jó emberi kapcsolatok)

A szabadidő felhasználása (játék, sport, szórakozás...)

Ne kívánd... (vágyaink fegyelmezése, a lélek vágyai, az anyagi érdekektől való függetlenség, szerénység - irigység)

III. Módszer

Ebben az évfolyamban a Katekizmusban megfogalmazott és megismert erkölcsi törvények segítségével rá kell vezetnünk tanítványainkat arra, hogy Isten törvényei a természettörvények mindig időszerűek. Ne csupán száraz előadást tartson a tanár, hanem

a tanulók is aktív részesei legyenek az órának. Adjunk lehetőséget arra, hogy az őket érdeklő problémákat felvethessék, kérdéseikre mindig kapjanak kielégítő választ.

A tantárgy tanításához ajánlott irodalom:

Élet(t)rend	(Ecclesia Hittankönyvek)
Tartsd meg a parancsokat!	(Bajtai Zsigmond)
A Katolikus Egyház Katekizmusa	
Újszövetségi Szentírás	
Találkozás a keresztyénységgel	(Tomka Ferenc)
saját jegyzet	

IV. Követelmények

Ismerje az alapvető erkölcsi fogalmakat: törvény, lelkiismeret, felelősség, bűn, önismeret, önnevelés. Legyen helyes önismerete. Tudatosan, lelkiismeretesen élje saját keresztyén életét. Készségesen segítsen rászoruló embertársának. Tudatosan keressék a nekik megfelelő katolikus közösséget. Ismerjék a tízparancsolatot és azt helyesen értelmezzék.